

Ölü Kuşlar Bahçesi

Rüzgâra başka ad vermek gerekse ‘dost’ derdim ben. Koluna girer, dağ doruklarına dek, ormanların karanlık derinliğine dek, varlığı çoktan unutulmuş eski kentlerin yıkılmış taş binalarına dek ve bulutlara ve diz boyu uzamış yemyeşil çimlerin kapladığı yaylalara ve uzaklardaki sıra dağların ardında gururla yükselen Cam Kent’e dek koştururdum onunla beraber. Çiçeklerin narin tenine dokunurduk koşarken; ihtiyar ağaçların devasa gövdesinde açılan oyuklara girip esrarlı bir türküye dönüşürdük; her yağmurda çatısı akan köhne kulübesinin önüne attığı küçük taburede oturarak milyonlarca yıl kadar geride görünen gençliğini hatırlayan Burş Ana’yı rahatlatacak tatlı bir esinti olurduk; yoksul barakalara umut taşımaya gayret ederdik elimizden geldiğince.

Oysa rüzgâra için için ‘dost’ desem de koluna girmiş değilim. Aksine burada, gözün görebildiği her yana uzanan çimenlerin istila ettiği bir tepelikte, rüzgâr olmanın kim bilir ne muhteşem olacağını düşünerek oturuyorum.

Hava sıcak. Güneş, gövdesi henüz yapılmamış dev bir kardan adamın altın suyuna batırılmış kafası gibi gökte. Kuvvetli bir esinti var gerçi, ama mevsim altın suyuna batırılmış kardan adam kafasına ait olduğundan tüm esintiler yetersiz kalıyor serinletmek için. Incecik ırmaklar akıyor saçlarımın arasından

alnıma doğru. Gökyüzünde saltanat süren güneşin bir küçük parçasını da benim içime attığını, aslında bu sıcaklık hissinin güneşten değil, içimden kaynaklandığını düşünüyorum. Bu... komik. İçinde güneş taşıyan çocuk, diyorum kendime. Eh, hoşuma gitmiyor da değil hani bu tanımlama.

Böyle tanımlamalar yapmayı Bay Öhh'ten öğrendim ben. Hem sadece böyle tanımlamalar yapmayı da değil, bildiğim hemen her şeyi: Kuşların nasıl uçtuğunu, ağaçların nasıl doğduğunu, hiç görmediğim denizin nasıl bir şey olduğunu, hayatta olan en –ama en– yaşlı insanların bile tanıklık etmediği geçmiş zamanlarda kurulmuş, yaşamış ve bir gün, artık kimselerin anmak istemediği bir felaket sonucu yerle bir olmuş büyük kentlerin tarihçesini, sayıları, harfleri, cam kentleri ve o kentlerde kötülük yapan herkesin karşısında ansızın belirip uyarılarda bulunan Melekleri, adımın anlamını, sağ avucumdaki kader çizgisinin anlattıklarını, bedenimin derinlerinde bir yerde uyuyan ve kendisini bulup çıkarmamı bekleyen ruhu, Zeminin Gizli Çocukları'nca mesken tutulan kadim dağ galerilerini, Kızıl Baykuşları, Mavi Ankalari, sevgiyi, dostluğu... ve... annemi... alan... ölümü.

Şimdi düşünmek istemiyorum. Hazır esinti biraz daha kuvvetlenmişken kalkmak, tepeden aşağı koşmak, hızım arttıkça tenimdeki teması daha da güçlü hissedilecek olan rüzgârla yarışmak istiyorum. Ne var ki –sıcaktan olsa gerek– yenemediğim bir tembellek var üzerimde. İstemekle yapmak arasındaki çizginin aslında sandığımız kadar ince olmadığını anlıyorum. Uslanmaz bir yatma isteği karşı koyuyor koşma isteğime. Bir süre ne yapacağıma karar vermeden öylece kalıyorum. Sonra iki yana açıyorum kollarımı, başımı güneşe çeviriyorum ve hop, bırakıyorum sırtımı uzun çimenlerin yumuşaklığına.

Esinti yaramaz bir çocuk telaşıyla kıpırdatıyor çimenleri. Çevremde, hiç görmediğim, ama Bay Öhh'ün anlattığı kadarıyla

hayal ettiğim denizin durmak nedir bilmeyen dalgaları var sanki. Bana öyle geliyor ki, aslında çimenler kıpırdamıyor da ben kıpırdanıp duruyorum sağa sola. İki yana açık kollarımın arasından, olabildiğince açtığım bacaklarımın çevresinden, zayıf bedenimin her yanından yukarı uzanmaya çalışan çimenler değil de ben denizim sanki ve ta derinlerimde gizlediğim eski medeniyet kalıntıları, türlü çeşit balık, insan kopyalama çalışmaları sırasında yanlışlıkla üretilen deniz kızları, gemi kalıntıları, asla ulaşılmayacak olağanüstü hazineler ve şimdi aklıma gelmeyen daha bir yığın şey nedeniyle olduğumdan daha gizemli, daha heyecan verici buluyorum kendimi. Eh, yalnızsanız, hayallerinizde yepyeni bir medeniyet kurmanız, dahası o medeniyetin en müthiş yarattığı olmanız işten bile değildir.

Hayaller kuran birinin en büyük yardımcısı sessizliktir – bunu da Bay Öhh'ten öğrenmiştim, saklamayacağım. “Bir dostun sıcaklığına ihtiyaç duyuncaya dek sessizliğe sığın,” demişti bana. “Sessizlikte yalnızlığı bulacaksın, kendini de yalnızlıkta.” Ne demek istediğini o zaman tam olarak anlayabildiğimi söyleyemem, ama şimdi –sadece rüzgârın gizli fısıltıları ve hemen her yanı kuşatan kuş sürülerinin farklı tondaki şakımaları dışında hiçbir sesin duyulmadığı bu tepelikteki çimen denizi içinde yüzerken– sanırım, anlamaya başlıyorum: İnsan kendini dinlemeyi öğrenmeli.

Ağır ağır doğrudum. Üzerimde öyle bir ağırlık var ki parmağımı oynatmak bile güç geliyor. Güneşin mavi gökteki konumuna bakılırsa anın gelmesine daha çok var. Evet, biraz uyuyabilirim bile. Yine de küçük bir huzursuzluk rahat bırakmıyor bir türlü beni: Ya uyuyakalırsam? Ya duymazsam gelişini Büyük Gümüş Solucan'ın? Ya uyaramazsam kuşlarımı?

İşte oradalar, aşağıda. Üzerinde durduğum tepenin hemen bitimindeki ağaçların dallarında, yemyeşil çimenlerin, beyaz, pembe, kırmızı, kahverengi çiçeklerin çevresinde ve başka yer

yokmuş gibi, uğursuz Büyük Gümüş Solucan'ın kendisiyle aynı parlaklıktaki ince uzun yolu üzerinde.

Yine yattım. Güneş öyle bir okşuyor ki tenimi, yapacak bir şey kalmıyor uyumaktan başka, yemin ederim. Hem vakit de var hâlâ. Onun sesini çok uzaklardan duyabilirim. Gözlerime çöken bu ağırlık... bu ağırlık... bu...

Kuşlar var her tarafta. Tüyleri rengârenk. Uçuyorlar. Öyle çorolar ki, kanatlarının açılıp kapanmasından oluşan rüzgâr saçlarını dağıtıyor, ince gömleğimi bir balon gibi şişiriyor. Hiçbir şey görmüyorum kuşlardan başka; yer kuş olmuş, gök kuş olmuş, ben kuş olmuşum. Yine kendim olduğumu bilmeme rağmen kanatlar görüyorum iki yanımda. Uçuyorum. Mutlu bir şenliğe dâhilmişim de tüm kederlerim yok olmuş sanki –öyle bir sevinç, öyle bir coşku.

Ve derken, karmakarışık oluyor her şey. Kuşlar çığlık çığlığa kaçıyor. Tüyler uçuşuyor dört yana. Korkunç bir bağırıtı, metalik bir haykırış, dehşetli bir homurtu... Her yan bu korkunç seslere dönüşüyor. Büyüdükçe büyüyor sesler, büyüdükçe büyüyor...

Bakıyorum ki, sonsuza gidercesine uzaklaşan ince gümüş bir yolun üzerindeyim. Kaçınılmaz bir felaketin başucunda çırpınıyorum. Uçmak, kaçmak istiyorum, ama bir şey bağlıyor sanki beni bu uğursuz yola.

Ve yaklaştıkça şekil kazanıyor korkunç sesler: Büyük Gümüş Solucan'a dönüşüyor. Hızla üzerime geliyor. Sesi artıyor, sesi artıyor, sesi...

Gözlerimi açıp hızla doğruldum. Öyle korkunç bir rüyaydı ki bu, hâlâ kulaklarımda çınlıyordu o korkunç sesler ve sanki hâlâ yaklaşıyordu.

Tanrım! Evet, yaklaşıyordu.

Ayağa fırladım.

İşte, oradaydı. Uzaklardaki sıradağların arasından görünüyordu pırlıtsı. Göğe gri dumanlar savurarak yaklaşıyordu.

Ah, kuşlar!

Kuşlardan birkaçı uçtu –Solucan'ın hareketiyle doğan titreşimi hissetmiş ya da mekanik çıgııklarını duymuş olmalıydılar. Ama hâlâ o uğursuz yol üzerinde miskince tünemiş kuşlar vardı. Uyuşmuş gibiydiler. Kıpırdamıyorlardı.

“KAÇIN! KAÇIN! KIŞT! KIŞT!”

Koşmaya başladım. Kendisine karşı koşmama kızmış gibiydi esinti –rüzgâra dönüşmüş, beni engellemeye çalışıyordu.

Yaklaşıyordu Solucan.

Ben koşuyordum.

Ah Tanrım! Benden hızlıydı. Bir sürü tekerleği, engelleri rahatça aşmasını sağlayan pürüzsüz bir yolu vardı. Benim gibi nefesi tıkanmıyor, yorulmuyordu. Bir salak gibi uyumamış ve eklemleri uyuşmamıştı.

“KAÇIN! KAÇIN!”

Birkaçı daha havalandı kuşların. Ama hâlâ... Ah, hayır! Hâlâ...

Yaklaşmıştım. Beş-on adım kalmıştı.

“KAÇIIIIIIIN!”

Yıldırım gibi geçti Gümüş Solucan önümden. Can havliyle havalanmaya çalışan kuşları gördüm kısacık bir an. Sonra o korkunç bağırtı arasındaki diğer sesleri –hiç duymak istemediğim sesleri– duydum.

Tok! Tok! Tok!

Ve tüyler.

Ve kırmızı.

Ve içimde koca bir sızı.

Hiç orada olmamışçasına geçip gitti Büyük Gümüş Solucan. Yavaş yavaş sesi de duyulmaz oldu. O kanlı tablonun kıyısında

sadece ben vardım artık, nefes nefese, omuzlarım çökük, başım öne eğik.

Ve canımdan üç parça vardı yerde: Beyaz tüyleri kana bulanmış üç küçük kuş cesedi. Büyük Gümüş Solucan'ın son kurbanları.

Ah, Tanrım! Benim yüzümden... Benim...

Uzun çimenlerin arasına, birbirinden oldukça uzak yerlere savrulmuşlardı. Solucan'ın çarpmasıyla kana bulanmıştı küçük bedenleri, ama hâlâ sevimliydim. Bu giderilmez sevimlilik nedeniyle böyleleri acıyordu içim belki de.

İncitmekten korkar gibi aldım bedenleri yerden. Teker teker öptüm hepsinin gagasını. Göğsüme bastırdım usulca. Yamalı gömleğim kana bulandı.

Gözlerimden süzülen yaşları durduramadım. Durdurmak da istemiyordum gerçi. Böyle anlarda ağlamak kadar hiçbir şey rahatlatmaz insanı.

Yürüdüm, ağır ağır, uzun çimenlere sürüyerek ayaklarımı. Az önce indiğim tepeye çıktım, ilerledim, dönüp ardıma baktım bir kez.

Kuşlar yine konuyordu Solucan'ın uğursuz yoluna.

'Uçun' diye bağırarak için açtım ağzımı, ama kocaman bir hıçkırık kurtuldu boğazımdan. Yola koyuldum yine. Tepeyi aşım, bir başka tepeyi tırmandım, bir başkasını daha...

Sonunda vardım istediğim yere.

Buradan ayaklarımın altında gibi görünüyordu her yer: Daha küçük tepeler, güneybatıdaki Büyükgün Tepesi'nin yamacına kurulan köyüm Gününgülü'nün düzensizce dizilmiş tahta barakaları, Bay Öhh'ün köyün uzaklarındaki bir tepecikte duran kulübesi, şimdi pek uzak görünen uğursuz ölüm yolu...

Diz çıktım yere. Keskin uçlu bir taş alıp toprağı kazmaya başladım.

Gün sona eriyordu. Kavuniçine boyamıştı güneş gökyüzünü. Ufka doğru uzanan bulutlar uçlarından tutuşmuş da için için yanar gibiydi, yanarak uzaklara kaçar gibiydi. Bu kaçışta Cam Kent'in üzerinden geçiyorlardı. Benim hiç görmediğim, Bay Öhh'ün anlattığı kadarıyla zihnimde canlandırdığım renkli yaşantıyı çevreleyen saydam kubbeye yansıyor görüntüleri. Arada bir, bulutların oluşturduğu yumuşak gölgeler açıldıkça, güneşin kızaran ışınları çarpıyordu bu cam korunağa ve gökyüzüne doğru fıskıran sevimli kavuniçi yıldırımlar oluşuyordu. Bu harika ışık oyununu her görüşümde üzülürdüm o kubbenin altında yaşayanlar için, çünkü onlar her ne kadar benim ancak rüyalarımda göreceğim bir zenginlik içindeyse de, bu inanılmaz görüntüye çok uzaktı. Kimi güzellikler, ancak çok uzaktan bakıldığında görünür insanın gözüne.

Küçük mezarları bitirdiğimde son bir kez sıçradı kavuniçi yıldırım yüksekere doğru. Sonra görünmez oldu güneşin kızıl saçları. Karanlık büyümeye başladı usulca.

Gözyaşlarım sessiz ayinimin duası olmayı sürdürürken bir kez daha, bir kez daha, bir kez daha öptüm kana bulanana dostlarımı. Küçük mezarlarına yatırdım sonra. Bir avuç toprakla üzerlerini örttüm.

Doğrudum ve baktım yaklaşan geceye. Cam Kent Ramel'ya'dan aldığı yolcuları kim bilir nerelerdeki diğer cam kentlere taşıyan Büyük Gümüş Solucan kadar korkutucu göründü bana. Yıldızlar büyüyordu oysa, ay kocamandı, güzel bir gece olacaktı. Yine de, ne kadar aydınlık olursa olsun, her gecenin temelinde karanlık vardı.

Ellerimi kumaş pantolonumun ceplerine sokarak yöneldim barakalara doğru. İçlerinde yanan yağ lambalarının ışıkları sızıyordu derme çatma pencerelerinden. Bay Öhh'ün anlattığı eski zaman masallarındaki tek gözlü devler gibiydiler. Ama yaşam o masallar gibi değildi. Her şey mutlu sonla bitmiyordu. Kuşlar ölüyordu.

Dönüp geriye baktım. Yıllardır bulduğum her kuş ölüsünü gömdüğüm tepenin tam üzerinde kocaman bir yıldız parılıyordu. Guugu'nun 'şans yıldızı' adını verdiği, milyonlarca ışık yılı uzaktaki mavimsi bir gezegendi bu. Hiç görmediğim denli parlaktı.

Yıllar önce, ölen ilk kuşumu bu tepeye gömdüğümde, Bay Öhh omuzlarımdan tutmuş, gözyaşlarımı parmağının ucuyla silmiş, "Ağlama," demişti. "Burası mezarlık değil, bir bahçe."

Anlamadan baktığımı görünce gülümsemişti. "Yıllar boyu çok kuşun olacak Gohor," diye sürdürmüştü. "Onları da seveceksin ve ne denli üzülürsen üzül, onlardan da ayrılmak zorunda kalacaksın bir gün. Çünkü yaşamın bir diğer ucudur ölüm."

Parmağıyla yeri işaret etmiş, "Bu toprak," demişti, "ölülerini gömdüğün bir mezarlık değil, yeni tohumlar ektiğin bir bahçedir. Çünkü buraya yatırdığın her küçük kuş, yüreğinin toprağında filizlenecek sevgi çiçeklerinin tohumudur aynı zamanda."

Ellerine sarılıp ağlamıştım hıçkırarak. "Ölü Kuşlar Bahçesi beni mutlu kılmıyor ki Bay Öhh," demiştim. "Beni mutlu kılmıyor ki."

Ve birkaç yıl sonra ölen annemi sığdıracak kadar büyük bir yürek bulamadım kendime hiç.

Şimdiyse Guugu'nun kocaman şans yıldızı parılıyor Ölü Kuşlar Bahçesi'nin üzerinde, kederime başkaldırıyor, amaencilız bir bedene koca bir yürek sığdırmaktan mutluluk duyuyorum hâlâ.